

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nro. 49.

A' FELS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBÖL.

*Költ Bétsben Kedden Decembernek 17-ik napján,
1799-ik esztendőben.*

Hadi Történetek.

Mind Olosz országból, mind pedig a' Rénuş mellöl, örvendetes tudósítások érkeztek Bétsbe a' fő Hadi Cancellariához, a' melyek *Extrablatok*ban tétettek közönségellé. Egyik, a' még *Piemont*ban az ellenségtöl el-foglalva tartatott *Coni* várának *Capitulatzió*val lett kezünkre-jutását: a' másik pedig, *Philipsburg* várának, a' mely 8 napoktól fogva az ellenséges tábortól ismét körül-vétettetve tartatott, a' F. M. Lieutenant Gr. *Sztárai*, vezérlése alatt lévő Cs. Királyi seregek által *Déc. 2-dikán* és *3-dikán* történt ujjantoni fel-oldoztatását, foglalja magában. — „

„A' mi *Philipsburg*nak fel-oldoztatását illeti,

az ellenség' veszítése azon két napokonn, nem há-
tározthatik-meg: de, maga az ellenség is teszi
azt 1000 emberre: fogságta 8 száz Frantziák
estek.

„A' magunk' veszítését, a' holtakat és sebes-
seket együvé számlálva, 500 embernél nem teszi
többre F. M. Lieutenánt Gr. *Sztárai*: hanem igé-
ri, hogy mihelyest a' Regementektől a' külön-
külön való szám-vételek bé-érkeznek, mingyár
maga is el fogja azokat küldeni.

A' *Coni* várának el-foglaltatása ilyen szókkal ada-
tik elő a' *Bétsi Extrablattban*: — „

„Egy második, rend kívül fontos, és igen ör-
vendétes tudositással, az *Orániai* Printz Regement-
je béli Kapitány *Oschee* érkezett ide, minthogy
Indzsiner-Oberitt. Gr. *Orlandini*, a' kit azzal Gen.
Melas el-küldött volt, ezen útjában meg-bete-
gülvén, *Veronában* maradni kéntelenített. —

„Minekutánna Déc. 2-dikánn (igy írta-meg a'
dolgot Gen. *Melas*) a' vár-vivó ágyuk minden
battériákba bé-hordattak, és egyéb kézűletek is
mind helyben lettek volna, 3-dikban virradólog
a' tüzeléshez minden battériák hozzá kezdette-
nek, és ahoz oly hathatósan hozzá láttak, hogy
még az nap' dél-előtti 9 orakor a' szélső ellenséges
battéria egy bombi által, a' mely annak puska-
poros-iregire le-hatott, már fel-vettetett volt. —

„Az ellenség, a' várból való leg hathatósabb ágyu-
zás által is meg nem gátolhatta a' mi tüzelésünk-
nek hathatós munkásságát; már dél-tájban né-
hány gyulások estek volt a' városban, és estve fe-
lé a' középső ellenséges battéria is, melyben né-
hány ágyuk és 18 pattantyusok voltak, fel-vette-
tt —

„A' meg-szűnés nélkül harapozó gyuladá-
sok, melyeket az essőhöz hasonlító bombik és
egyéb féle ágyu-golyobisoknak bé felé való izó-
ródása miatt, telyességgel oltani sem lehetett, ar-
ra indította az ellenséges Komendánst, hogy az

oltromot igazgató Cs. Királyi F. M. Lieutenánthoz, H. Lichtensteinhez, a' Városi Elöljáróknak egy kéro-levelével, melyben ezek a' városnak megkíméltetéséért esedeztek, egy követet küldjön-ki. — „Minthogy azonközben H. Lichtenstein, a' nélkül, hogy ezen követségre valami tekintettel viseltetett volna, az agyuzást még inkább kettőztette: kéntelennek látta az ellenséges Komendáns, a' tüzelésnek még-szüntetődése végett, azon éjfélkór olyan izenetet ki-küldeni a' Hertzeghez, hogy reggelre kelve egy telyes hatalommal felruházott követet fogna, az alkudozásra és egy Capitulátziónak meg-készítésére, ki-küldeni. —

„De, ez az ajánlás sem fogadtatott-el; és tudára adatott az ellenségnek, hogy az ágyuzás meg nem szüntetődik addig, míg a' meg hatalmazott Követ künn a' táborban meg nem jelenedik: mely ki-nyilatkoztatáshoz képpest a' tüzelés a' következett éjjel is, kettőzve és minden erővel folytattatott, mind addig, míg végre más nap' reggeli 8-tzadfél orakór a' Capitulálás fe-löll való egyet-értés végett, egy ellenséges pattantyus Oberstier a' táborba ki-érkezett. — „Előbb igen mefsze ki-tsapongó és idő-halasztást kereső fel-tételei voltak az ellenségnek: hanem, olyan ki-nyilatkoztatást tétetett néki H. Lichtenstein, hogy vagy a' részünkről valószul-adatandó (a' mingyár következő Capitulátzióban olvastató) Feleletekre álljon reá az örző fereg, vagy pedig az után a' miénk által tölle erőszakkal ki-tsikortató *discretzióra*, tartsa készen magát. — „Az elsőt valósztván az ellenséges Követ, így készült-meg a' következő — „

„Capitulátzió — „

„1) Art. A' tüzelés és a' dolgozás, mától fogva mind két részről szünyön-meg. — *Felelet:* Helybe hagyatik; hanem, abban a' szempillantatban, mihelyest a' vár' Komendánssa a' Capitulátzióhoz nem tartaná magát, vagy idő-halasztást keresne, el-kezdődik az ágyuzis →

„2) Art. A' vár, 25 napok mulva, ha az alatt a' meg-fzállás alóll fel nem oldoztatik, által adatik. — *Fel.* A. Frantzia örző-sereg, hónap, u. m. Déc. 4-dikénn, dél előtti 10 orakor, pengő muzsikával, lobogó zászlóval, égő kanótzokkal, és két ágyukkal, a' *Turini* nevü kapunn, ki-maschérozik a' várból; a' glaszinn le-teszi fegyvereit, magát hadi fogságra adja, és a' szokott marsch-úti régulák szerént, a' Cs. Királyi tartományokba vitettetik-el. —

„3) Art. Abban az esetben, hogyha a' vár fel fogna adattatni, az örző-sereg, szokott parádéval, és oly fel-tételalatt maschérozik-ki, hogy visszfa-tseréltetéséig nem tsatazik; fegyvereit, 2 ágyuit, 2 munitziós szekereit, bagázsiáját, magával el-vifzi; 4 fedett szekereket is vifzen-el. — *Fel.* Már Csejé @enndik Uivékstly Library vagybn a' felelet; minden személy meg-tartja személyes tulajdonát; fedett szekér nem engedtetik egy is. —

„4) Art. Az örző-sereg mellé elegendő kérésörök adattatnak a' szélső Frantzia posztig, és az a' marsch alatt minden kedvetlen történetek ellen védelmeztetik. — *Fel.* Ez az oltalom, mind a' Cs. Királyi tartományok felé =, mind pedig ki-tseréltetésé után Frantzia ország felé = való utozása alatt, ki szolgáltattatik az örző-seregnek. —

„5) Art. Magános tulajdona minden személynek, gondoson védelmeztetni fog. — *Fel.* Helybe-hagyatik annyiban, a' mennyiben a' tsupa magános személyek' tulajdonáról vagyon szó. —

„6) Art. Abban a' történetben, hogyha a' vár fel találna oldoztatni, az addig egymásnál tartatott kezesek költsönösön visszfa adatnak, és az ellenkezés, a' tett hir-adás után 24 orák mulva kezdődik ismét el. — *Fel.* Ez már el-végeződött a' 2-dik Ártikulus alatt. —

„7) Art. A' malmokra, azoknak el-dugott vizeik, a' Capitulatziónak meg-készülése után, ha-

szemléltettek a' Chouánokra nézve ezen törvény' el-törlődésének; a' *Ligeris* vizének bal partja fel-
löll fekvő Chouáns-vidékekenn, már Nov. 18-di-
kánn fegyver-nyugvás köttetett volt; és remén-
ség volt, hogy a' jobb partja felöll fekvő tarto-
mányokban is fegyvernyugvás fog fel-állítódni.
— *Nantes* várossában ugyan ezen naponn hirdet-
tetett-ki ennek az ismertetés törvénynek el-törlö-
dése, és mind azok, a' kik ott ennek ereje sze-
rént árestomban ültek, azonnal szabadon bocsát-
tattak. Az addig bé-zárattatva tartatott vár-ka-
puk közzül is néhányak, mingyár ki-nyittattak.
— Annak a' *Nantesi* levélnek, a' mely mind
ezeket írta, a' post-scriptumából olvastatik továb-
bá, hogy a' Chouán-Generálisok valósággal együt-
való befzédbe bocsátkoztak légyen a' Respubli-
kai vezérekkel, és a' tökéletes tsendességnek
helyre állását is, lehet remélni.

A' hadi készülétek egyéb aránt Frantzia or-
szágban, minden békességes tekintetek mellett is,
olyanok, hogy egy-hamar lehető békelléggel nem
biztathatnak. Az ő ujj készüléteikről ezeket ol-
vassuk: — Egy ujj sereget formálnak, a' mely 4
batalion gyalogokból, 14 Schwadron Vadász-
lovakból, és 1 Kompánia regularis Lovas-ágyu-
zókból áll. (Belső vagy külső tzélozásra formáltas-
sék ez a' kitsiny csoportotaska? nem iratik) —
Az utóbbi alkalmatossággal fel-gyülytött fiatalok-
ból és a' Hollándiát oda-hagyó csoportokból is, is-
mét egy ugy nevezett *Északi* tábor formáltatik;
a' Rénusi tábor, az ország' belső részéről arra
felé takaródó batalionok által, 50 ezer emberekre
szaporittatik,

Ha mind ezek, tsak a' hadi böltseffég' régu-
láltól diktáltató előre való vigyazásból esnének
is (ily meg-jegyzést teszen erre a' *Bétsi* Udv. ujj-
ság), tsak ugyan valóságos gyanakodást gerjeszt-
het a' Frantziáknak hadi készüléteik iránt, a' mo-
stani Hadi-ministernek Berthiernek a' táborokhoz
intézett Proclamátziója: — „Katonák! (igy szoll

Berthier) engemet Hadi-Ministerré neveztek; tsak egyedül azért válloltam-fel ezen hivatalt, hogy vitéz tsatázó társaimnak, a' kik a' szabadságot fundálták, és azt némely áldozat-tételek által meg erőltítették, hasznos lehessenek. Az én szívem, a' ti inségeitek' látására, egészszem a' ki futásig fel-forr. Azok a' nehézségek, a' melyek, hivatal-béli utamban ellenem fognak állani, nem titkok: hanem, az az állhatos fel-tett tzél, hogy a' ti fogyatkozásaitokonn könnyebbithessenek, erőt fog nékem adni; olyan embereket fogok segédeknek magammellé váloztani, a' kik a' magok bé-látások és gondolkodásllaik' modja által, már magokhoz vonták a' Nemzet bizodalját. Az én egész jutalmam pedig, ha tsak egyéb aránt tzélotomat elérnem szerezsem lehet, tsak az a' feioll való belső meg-győződés léfzen, hogy, a' mikor én, *mihelysi az esztendőnek része a' fontos hadi munkáknak folyását meg-engedvén, és a' ti ditsőségeiteknek' s-pálya-futásotoknak ujj útát nyitván, a' ti hadisoraikot közzé viszszá téréndek, a' ti tiszteletetekhez és háládatosságotokhoz, jult tarthassak.*"

Nagy Britannia.

A' *Londoni* Udvari Ujjság, nem olyan kedvező hangonn ír a' Frantzia Respublikánusoknak a' *Chouánok*ról, mint itt fennebb a' Frantzia Artikulus alatt irtuk ugyan azon dolgokat. — „*Plymouth*hoz (ezek a' *Londoni* Udvari Ujjság' tudósításai) egy hir-hozó hajó érkezett Nov. 19-dikénn, a' mely szerezént *Rennes* és *Nantes* városaik között, 20 ezer Rojalistákból álló tábor áll fegyverben. *Bresthez* egy nagy számu Frantzia Respublikánus sereg maschirozott, attól tartván, hogy a' Royálisták el találják ezt is foglalni; más felöll pedig *St. Brieux* és *Rhedan* mellé, *Páris*hoz tsak 18 ora-távolságra nyomult elő, egy Chouán - sereg, a' hol a' fogházakat meg - nyitotta, és a' *Municipalis* személyeket

kardra hányta. — A' mi, a' reménséget továbbá a' Chouánok iránt igen öregbiti, az ezen a' környülállásonn fundálódik, hogy, ugyantsak a' *Londoni* Ujjság szerént, az Angliai Országló-fzék még mind fegedelemmel viseltetik hozzájuk, és Nov. 18-dikánn is azzal a' hir-adással érkezett *Plymouth*hoz a' *Chouans* partól vízfíza egy hajó, hogy az oda küldetett pénz és fegyver béli sege-delem, kezeikhez érkezett a' Chouánoknak.

M. némü érzékenységgel fogadtatott légyen *Londonban*, a' Frantzia Directorialis Országló-fzéknek Consulariflá lett által-változása, meg-itél-hetni e' következőkből: — „Minden *Londoni*, 17-dik, 18-dik, és 19-dik Novemberi Ujjságok, ennek a' történetnek elő-bezféllésével voltak te-le-tömve. A' 18-diki és 20-diki Udvari Ujjságok is elő bezféllették ezt környülállásoson. Frantzia országból egy *Berlini* *Universitäts* *Bibliothek* *Journal* Frantzia, érkezett Nov. 16-dikánn *Londonba*; ezzel azon egy-hajonn érkeztek-meg mind azok a' Frantzia Ujjságok és levelek, a' melyek a' Consularis vál-tozált illető leg első híreket magokba foglalták, Ezen tízftből néhány órák alatt puhatolta Mini-ster *Grenville* a' *Párisban* történi dolgokat; a' Kabinet-béli Ministerek minyájon öitlze gyülekez-ve voltak, és az éjjelnek nagyobb részét együtt töltötték, és még azon-estvénn fok rendelések adattak-ki; Hertzeg *York* pedig ugyan ezenn est-vénn' a' Gárdisták, Generál Stábja által, ily tudó-sitált adatott-ki a' Publicumnak: —

„Egy Frantzia, a' kit Admirál *Lutwítge* kül-dött ide, oly hirrel érkezett ide (*Londonba*), hogy Frantzia ország, Consularis országlás-formát vett légyen magának, *Sieyes*, *Moreau*, és *Bonaparte*, a' *Triumvir*. *Barras* areftomban hever. A' Directorium egézfízen fel-fordittatott. Leg kis-sebb ok sintsen arra, hogy ezen hirnek hozója iránt gyanuval lehetne lenni; a' ki még többet is mondott, t. i: hogy a' nép a' Királyi ország-lás-formát ismét fenn hangonn kívánná; és hogy

némelyek 18-dik Lajost, mások pedig az *Angouleme* Hertzeget (a' volt *Artésiai* Grof, most *Monsieur* nevet viselő, Frantzia Hertzeg' fiát, kívánák Királynak, &c." — Ha, mely tsudalatosnak tettfezt is a' Londoniak előtt; ez az eleinten ilyen formában valósággal erőssen nem tökéletes hir-adás: tsak ugyan itt, így is a' leg nevezetesebbnek tartatott ez lenni, mind azok között a' történeiek között, a' melyek Frantzia országban az 1793-dik ezftendőnek mindenek előtt ismértes 10-dik Augusztustól fogva történtenek, a' mely azonban még is tsak valamely meg következhető ujjabb változás' paroxismissának tartatódhatna.

A' Frantziák mostan mind-özfze 13 ezer hadi fogjaikat kapják vilzfza Angliából: 8 ezeret a' Hollandiai expeditziót követett Capitulátzió szerént; 5 ezeret pedig, *Anglus* hadi fogjokert való költsönös váltságul,

Midön közelébről *Londonban* a' Napkeleti Indiai Kereskedő-kompánia, a' Bengalei Gubernátornak Lord Morningtonnak, ki is már most *Marquis Welsey* nevet nyert maganak, az ő *Tippu* iránt ezen Kompániához meg-bizonyított sok érdemeiért, egy meg-közfönő Iráft határozott volna; és a' midön az Orátorok közzül egy valaki *Tippo* Fejedelmet *Tyrannusnak* nevezte volna; *Moore* nevü Orátor ellenben, a' Prussiai Nagy *Friedrich*hez hasonlította ötet, e'féléket hozván elő mellette, hogy az ő Orzága, *Mysore*, a' tulajdon Marq. *Cornwallis*' vallás-tétele szerént is, egy jól meg-mivelt kerthez hasonlított, és hogy *Tippó* azt sem tudta hadakozás' idejénn, hogy az ő seregi között mi légyen az el-izökés. — „A' Státus' igazgatásának mesterségét és gazdaságát (így fejezi ki *Moore* magát) pedig a' mi illeti, ebben a' tekintetben multrájok lehetett *Tippó* a' Kereskedő-Kompánia' Igazgatóinak, és ő kéri ezeket, hogy fejez ábrázatjaikat a' *Fekete* (t. i. Fejedelem) által ismerem-veresbe öltöztettetni, meg ne engedjék.

Folytatása az Egyiptomi el-kezdett tárgyalásoknak: —

Noha a' Frantziáknak ezen esztendő elején a' *Veres* tenger' partján lévö *Kossir'* kikötő-helyének el-foglalása végett tett expeditziójok, akör szerentsés nem lehetett is: tsakugyan el-foglalta ezt a' nevezetes helyett azután, magának a' *Londoni* Udvari Ujjságnak bizonyítása szerént, Gen. *Beliard*; a' melyre magok a' lakosok szolgáltatattak alkalmatosságot a' Frantziáknak, a' kik tulajdon *Scheikjeiket* (Elölljáróikat) küldötték-el, hogy ezeket hozzájuk vezessék. Az *Anglusok* sokáig iparkodtak azonn, hogy ezeket a' *Scheik*-kat ezen tzélozáásokban meg-gátolják; és előre gondólni lehetett, hogy ugyan az *Anglusok* a' több *Arab* kikötő-helyeknek is, melyeknek *Pambo*, *Djedaa*, és *Moka*, minden lehető akadályokat fognak útjukba tenni igyekezni, hogy *Kossir*-ba a' Frantziáknak Kávét, &c, ne szállítsanak: a' Frantziák azonközben, azt a' reménséget, hogy az *Anglusok*nak ezen iparkodásaikkon gyözedelmeskedhetni fognának, azonn környülállásonn fondálták, hogy *Arábiába* *Egyiptomból* szállitják az eleséget.

Folytatása a' Cairói Nemzeti Institutum' munkáinak; —

Második ülésében ezen Institutumnak a' puskapor' kézfittésre alkalmaztatható elzközöket adta elő Gen. *Andreoffy*. Ennek summája: — *Egyiptomban* nintsen büdöskö; azt eddig *Velentzéből* hordották *Egyiptomba*; a' *Commiffió* ugy vélekedik, hogy azt jó leszen ezen-túl *Siciliából* oda hordani. A' puskapor-tsináláshoz szükséges hőtzenet, a' *Rupine* (mint a' természet' országaiban egy igen jártas és tudós embernek útasítása után bátorkodom írni, az *Egyiptomi* vizes helyekenn bövségesen találtató *Mimosa nilotica*) szolgáltat

hatja, melynek fája gödrökben hót-szénné égettetik, és azután porrá törettetik. Saletroma is vagyon Egyiptomnak, melynek főzése Török-buza-kórótűz által, és meg-tisztítottatódása tojás-fejére által esik-meg. Az egész munkát tsupa emberi kezek teszik, kik egészszén mezitelen kéntelenítettnek dolgozni. Viz kevés kivántatik ezen. puska~~por~~'-kézítettés' módjához; a' szemzödése, valami sűrű rosta által esik a' puska~~por~~nak, mely igen jó, és sokkal kevesebbe kerül, mint az Europai.

Magyar Ország.

Poson. — „Az idvezült Primás és Cardinalis *Batthyani Jésef* ö Hertzegsége és Eminentziája' *Requiemjének* 3 napi ceremoniai, a' folyó Déc. 10, 11, és 12-ikén a' *Cluj* Central-University Library aráj Par. Templomában véghez. Az első napon T. T. *Fuchs Xav. Ferentz Nyitrai Püspök Ur* tette a' szolgálatot, a' ki mellett Fő T. *Zsolnay David* Abbás és Kánonok, F. T. *Mező Szegedi Szegedi Pál* Abbás és Kanonok, F. T. *Nejedli Josef* Abbás és Nyitrai Kanonok, és F. T. *Kamanházy* Kánonok Ur, affistáltak, és énekelték az Absolutziót. A' *Requiem* előtt *Wisegradi Abbas* és *Esztergomi Kán. Fő Tiszt. Vancsay János Ur*, mondott egy igen izomoru halotti prædikáziót. — A' második nap' F. T. *Miláfsin Miklos Cs. Királyi Titok Tanátsos* és *Székes Fejérvári Püspök Ur* szolgált; és F. T. *Katona István* Kánonok, F. T. *Kállai György* Præpoft és Kánonok, F. T. *Hertelendi Gáspár* Abbás és Kánonok, és F. T. *Paintner Antal Mihály* Ratothi Præpoft Urak, affistáltak és énekelték az absolutziót. Ezen naponn, F. T. *Székhelyi Májláth Antal*, Abbás, Præpoft és Kánonok Ur, mondott Deak prædikáziót. — A' harmadik naponn F. T. *Szerdahelyi Aloysius* Püspöki-Vicarius és Wátzi Fő Præpoft Ur szolgáltatta-ki a' misét, és mellette F. T. *Hubert Ferentz* Abbás és Kanonok, F. T. M. *Szegedi Szegedi Pál* Abbás és Kánonok, F.

T. N. Kallai *Kállai György*, Abbas és Kánonok, és F. T. *Weichtler* Abbás és Kánonok Urak affistáltak és énekeltek abszoluziót. Ezen napon Német nyelvén prédikált F. T. *Somogyi Leopold* Præpost és Kánonok Ur. — A' szomoru predikáció után az Esztergomi Vicarius Pokateleki *Konde* Miklós Fő Tiszt. Ur, kezdette-el az örömisének éneklését, a' ki mellett F. T. Gr. *Haller Ferentz* Abbás és Kánonok, és fennebb tiszt F. T. *Paintner* Antal Ur, affistáltak. Báro *Peréni Károly* F. T. Kánonok Ur, mind Ceremoniárius mind három nap' affistált.,,

Elegyes Levelok.

Páris, 27. Nov. — „

Egy új rendelése a' Consullyokhoz. *Fri-már, 8-dik ezt* — „A' Respublika' Consuljai, a' Hadi-minister' fel-adására meg-gondolván azt, hogy a' *Peschiera, Breseia, Pizzighittone* várak, és a' *Meylandi 's-Turini* Kastélyok' Komendánsai, magokat még addig fel-adták, minekelötte az ellenség még ezen várak árkat fedező menedékes lapajt, az arkonn való kereftül mehetésnek lehetséggé való tétetődésére fel-vettete volna, vagy hogy a' vár' bé-törettetését, vagy annak tsak leg alább lehetővé való lételét, el-várták volna; meg-gondolván továbbá más felöll, hogy a' Fő-vezér (itt Gen. *Scherer*ről vagyon szó), a' mikor ezen várakban örző sereget hagyott, neki szükséges volt azokban ugyan akkor élelmet és ágyuzó készületeket is hagyni; melyet ha nem tselekedhetett, a' fogyatkozásnak vagy a' Commissáriusok vagy az Ágyuzó-tisztek az okai: rendeli a' következőket: — 1) A' Hadi-minister nevezzen egy öt személyekből álló rendkívül való Hadi-Commisiót — 2) a' mely vizsgálja-meg, hogy ezen várak az ő meg-szállódásokkor mitsodás állapotban voltak, hogy mind azok a' kikre az ezen várakra való gondviselés bízott, mind pedig

azok, a' kiknek azokat védelmezni kellett volna, miképpen viselték legyen magokat — 3) határozzá-meg, hogy mind ezek közzül kik légyenek, a' meg-ítéltetés végett Hadi Itelő-szék' elibe állítottó, méltók? — 4) Ezen rendelkezésnek végrehalytatása a' Hadi-ministerre bizattatik, és az nyomtatásban is adattassék-ki — „

„*Bonaparte. Sieyes. Roger-Ducos.* Consulok.
„*Maret,* Generalis Secretarius.

Későbbi rendelése szerént tsakugyan tettek már a' Consulok is több rendbéli változásokat éppen azon Ministerek között is, a' kiket ők magok Consullá való létekkör tettek volt ministerekké. A' *Reinhard'* változásáról már irtunk. Most azt olvassuk, hogy *Bourdon'* helyébe is más Tengeri-Minister neveztetett legyen, i. i. az a *Forfait* nevü eddig volt Tengeri-Indzsiner-építőmester, ki is, a' *Convent'* idejében Képviselő volt, a' tengeri dolgokban gondos Administratornak tapalsztaltatott lenni, 's-a' hajókázásról ki-adott több rend béli irásai által magát isméretessé tette. *Bourdon,* az *Ostendei,* &c, egy szóval a' 9 ujj Departamentomokhoz tartozó minden kikötő-helyek' tengeri *Ordonnátorjokká* (fő Commissáriusokká), neveztetett.

Egy ujjabb végzése a' Consuloknak, ez: — „1) A' Dunai és Rénusi táborok, *Rénusi tábor* nevezet alatt egyesítették, a' melynek lineája *Genevától* fogva *Oppenheimig* nyulik. — 2) A' Rénus bal mejjéki Német 4 ujj Departamentomok, egy Divisions-Generális alatt, a' 28-dik Katonai-Divisiót teszik. Ez a' 26-dik, és a' 3-dik, 4-dik, 5-dik Katona-Divisiók formálják a' Rénusi tábor' Kerületjét. — 3) Minden nagy táboroknál lesznek 3—4 Divisions-Generálisok, mint a' fő vezér Helytartói (Lieutenantjai). Ezek a' fő vezér' ajánlására a' Hadi Minister által neveztetnek-ki, és azon helyekenn, a' hollejtendendek, min-

denütt Komanderozói szolgálatot tesznek. — (Ezt a' Rendelését a' Consuloknak nem értjük, ha tsak meg nem jegyezzük, hogy ők az egész országot, de tsak katonai tekintetben, Divisiókra osztották fel. Ilyen Divisió 25 formáltatott volt az országból; most tsinálták hozzá a' nevezett 4 Departamentomokból, a' 26-dikat. Azt, hogy az ugyan itt említett, 3, 4, és 5-dik Divisiókat, *Alsazia* és *Franche-Comte* teszik, könnyü érteni az elő hozott Consularis végzésből. Egyéb aránt ebből, politikai tekintetben Frantzia országgal lejendő összefüggés-tatoltatódásokat, a' Rénus bal mejjéki Német, ugy neveztető 4 ujj Departamentomoknak, nem kell ki-hozni, és ezt még senki nem is irta: sőt olvastuk, hogy az ujj Consularis változás igen megdöbbentette legyen a' Máintzi Jákobinusokat; ha tsak ugyan a' *Jákobinus* nevezet alatt a' leg hevesebb Respublikánust, vagy is a' Demagogust értjük; némelyek *Ultra Respublikánusoknak* is nevezték már őket.)

Hogy Gen. *Moreau*, ennek az ujj Rénusi, *Mas-sena* pedig az Olofz országi tábornak, vezérjeké rendeltettek legyen: ezt jó ideje már hogy irták: hanem, azólta oly fok féle képpen irtak külföld-külföld levelek ezen vezérek felől, hogy majd egészízen bizonytalan, hol, melyik legyen a' fő vezér. *Massenáról*, egyik azt írja, hogy beteg, másik, hogy az Olofz táborhoz tellyelleggel nem akar menni fő vezérnek, harmadik, hogy a' Consulok egy idő-ólta, ötet nagyon szem-ügy alatt kezdtették legyen tartani, &c. Némelyek szerént, Gen. *Brune* neveztetett fő vezérnek az Olofz táborhoz, és *Lecourbe* ismét *Helvétzia* felé veszi *Manheim*' környékeiről az útát. — Ezek, mind tsak szó-szaporító Ujjságok.

A' Külső dolgokra ügyelő Minister *Talleyrand Perigord*, egy idő előtt, valami vádat adott

volt bé az ellen a' *Jorry* ellen, a' ki a' mostani Consuláris változások' alkalmatosságával, a' számkivettendők' laistromába irattatott. Most pedig már ugyantsak ez a' *Talleyrand - Perigord* irt egy oly levelet *Jorry* mellett a' Politziai Ministerhez, a' melyet méltán érzékeny szivü embertől iratott levélnek lehet vallani: „Hazafi Minister! (igy ir) Sajnálva olvastam a' *Jorry*' nevét a' számkivettetésre sententziáztattaknak neveik között. Ez egy igen ifju ember, kinek véttségei engedelmet érdemelnek inkább, mint keménységet. Ő a' Respublika' szolgálatjában vagyon az Olofz országi tábornál. Ki tudja, valyon éppen azon szempillantatban, mikor az ötet számkivetésbe küldő sententzia ki-ment ellene, nem emeltetődött-e' az övére, vagy senkinek, vagy éppen egy patriótai halál által, a' tisztesség' halmára. Minthogy, a' menyiben előttem tudva vagyan, *Jorry* mást senkit nem, hanem csak engemet bántott-meg, én pedig arról már rég' el-felejtkeztem: erre nézve igen erőssen kérlek teged' Hazafi Minister, hogy a' Consulokat keresled-meg az iránt, hogy ötet a' számkivettettek' laistromából töröltesse-ki.

A' Consulok által bé-hozattatott szelidebb Systemának egyik ujj bizonyosságai között hozzák elő egyebek között azt is, hogy az ennek alkalmatosságával árestáltatott személyek közzül, már még csak az egy *Hassiai Károly* nem bortsáttatott szabadon. — Hogy ez a' Systema, a' revoluzió alatt elő-került több más Systemáktól igen erőssen különbözzék, minden látja: csak azt nem tudhatni, hogy ezt a' szelidséget, a' Consulok' természeti szelidségeknek, az el-nyomva halgató factziótól való tartásnak, vagy meg-gondólva a' Consuláris országlás-formának fundamentomául helyeztetett principiumnak, kelljen-e' tulajdonítani? — Hogy *Bonaparte* egy-s-más észre-adásokat különb-külömb oldalokról vett legyen, az

iránt, hogy magát mint viselje, nem fundamen-
tom nélkül jegyzték-meg némelyek. — Ha nem
tsupa költemény, egy ilyen észre-adó levél a' kö-
vetkező is — „

Bonapartéhoz: — „Ha te vagy az, a' kit a' Vég-
„zés a' Frantzia revoluczióknak, a' szabadság-
„nak, a' nép' felsőségének, és a' Philosophiá-
„nak hasznával leendő bé-rekelesztésére, elő hi-
„vott, nagy elmésség, nagy lelkiesség, és rész-
„re nem hajló indulat nélkül valóság, lélnék
„a' te magad-viseletének forgó kerekerei: ezek-
„nek fededelmé által nagy emberré leszel, az
„emberi nemzetnek jól-tévői között első rangot
„foglalsz, mindeneknek háládatosságát és tisz-
„teletét meg-nyered

„Ha ellenben, azt a' meg-vakított mulandóságot,
„a' mellyel a' nagy hira' te nevedet körül-vet-
„te, tulajdon hasznodra igyekezed fordítani,
„ugy te nem egyéb, hanem tsak egy nagyra-
„vágyó ember vagy, a' ki, tsupa hatalmat akar sz-
„magadévá tenni, vagy a' szabadságot, nép'-
„felsőségét, és a' hazát, egy ujjabb Despotának
„akarod fel-áldozni, 's-te ekkór nem egyéb, ha-
„nem tsak egy alacsony tyrannus vagy, és méltó
„tő az emberektől való gyűlöltetésre —

(alá-írás) — „A' Szabad ember, a' te ditsős-
„ségednek vagy vétkeidnek, a'
„te gyalázatodnak vagy meg-
„fenyítettédednek, szemlélője,
„a' ki kész vagy a' te celebra-
„lásodra, vagy átkozásodra.

Velontzéből: — „Itten Déc. 1-ső napján a'
Cardinalisok, minekutánna az ugy neveztetett Sz.
Lélek' miséje a' Nagy Sz. György templomában
el-énekeltetett volna, a' Pápa-válofztásra a' *Con-*
*clave*ba bé-mentenek,

P. D.